

FINANSE PUBLICZNE I PRAWO FINANSOWE

RED. ARTUR NOWAK-FAR

Przedmowa

Wykaz skrótów

Rozdział 1. Główne zagadnienia ekonomiczne w teorii finansów publicznych

• 1. Podstawowe pojęcia i koncepcje teorii sektora publicznego

I. Dwusektorowość gospodarki a zakłócenie mechanizmu rynkowego (market failure)

• 2. Problemy sposobu i mechanizmów interwencji państwa

• 3. Rozmiary świadczeń publicznych

• 4. Polityka fiskalna i pieniężna państwa

• 5. Obieg pieniądza w gospodarce

• 6. Sprawiedliwość w finansach publicznych

Rozdział 2. Nauka o pieniądzu i funkcje banku centralnego

• 7. Pojęcie pieniądza

• 8. Pieniądz gotówkowy

• 9. Pieniądz bezgotówkowy

I. Pieniądz bankowy

II. Obrót wekslowy i czekowy

III. Bankowość elektroniczna

IV. Karta płatnicza

• 10. Pieniądz elektroniczny

I. Elektroniczne instrumenty płatnicze

II. Instrumenty pieniądza elektronicznego

• 11. Pojęcie inflacji

• 12. Funkcje banku centralnego

• 13. Organizacja i zadania NBP

I. Cel podstawowy i pozostałe zadania NBP

II. Organy NBP

III. Udział NBP w sieci bezpieczeństwa finansowego (SafetyNet)

Rozdział 3. Prawo bankowe

• 14. Publiczne i prywatne prawo bankowe

I. System bankowy a monobank

II. Definicja banku i działalność bankowa w świetle PrBank

1. Osobowość prawna banku

1.1. Bank państwowy

1.2. Banki akcyjne i banki spółdzielcze

2. Szczególny system źródeł prawa bankowego

2.1. Prawo wewnętrzne

2.2. Zwyczaj bankowy

2.3. Zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej

3. Przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej

4. Środki wykorzystywane w działalności bankowej

5. Ryzyko bankowe

III. Czynności bankowe

1. Czynności bankowe jako przedmiot działalności bankowej

IV. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe

1. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe

2. Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe

V. Rachunek bankowy

VI. Kredyt

VII. Pozostałe czynności bankowe

§ 15. Szczególne uprawnienia i przywileje banków

I. Szczególne uprawnienia banków

II. Prawo stosowania sekurytyzacji

III. Zabezpieczenia wierzytelności wynikających z czynności bankowych

IV. Potrącenie

V. Moc prawna dokumentów urzędowych określonej dokumentacji banku

VI. Bankowy tytuł egzekucyjny

VII. Prawo wydawania i stosowania ogólnych warunków umów i regulaminów bankowych

VIII. Bankowe klauzule niedozwolone

IX. Prawo do pobierania prowizji i opłat z tytułu wykonywanych czynności bankowych i innych czynności

X. Prawo przetwarzania informacji zawartej w dokumentach tożsamości osób fizycznych dla celów prowadzonej działalności

XI. Szczególne obowiązki banków

1. Tajemnica bankowa

2. Przeciwdziałanie procederowi "prania brudnych pieniędzy" i ukrywania działań przestępczych lub wykorzystywania działalności banku dla celów przestępczych

3. Obowiązek informacyjny

4. Realizowanie wpłat należności o charakterze publicznoprawnym

§ 16. Organizacja banków

I. Tworzenie banku

1. Tworzenie i organizacja banku państwowego

2. Tworzenie i organizacja banków spółdzielczych

3. Tworzenie i organizacja banków akcyjnych

II. Łączenie się i podział banku

III. Postępowanie naprawcze

IV. Przejęcie i likwidacja banku

V. Upadłość banku

§ 17. Nadzór bankowy

1. Cel sprawowania nadzoru przez organy państwa nad bankami komercyjnymi

II. Organizacja nadzoru bankowego w Polsce

1. Organ nadzoru

2. Podmioty nadzorowane

3. Przedmiot nadzoru

4. Środki nadzoru

Rozdział 4. Budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

§ 18. Budżet państwa

I. Budżet państwa, ustawa budżetowa, zasady budżetowe

II. Wieloletni Plan Finansowy Państwa

III. Dochody i wydatki budżetu

IV. Klasyfikacja budżetowa

V. Dług publiczny, deficyt

VI. Procedura budżetowa

VII. Wykonywanie ustawy budżetowej

VIII. Formy organizacyjne jednostek sektora finansów publicznych

§ 19. Budżet jednostek samorządu terytorialnego

- I. Budżet jednostek samorządu terytorialnego, uchwała budżetowa
- II. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego
- III. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
- IV. Procedura budżetowa
- V. Wykonywanie budżetu
- VI. Tryb zatwierdzania wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego

Rozdział 5. Ordynacja podatkowa - stosunek prawnopodatkowy

§ 20. Zarys problematyki

§ 21. Istota stosunku prawnopodatkowego

- I. Norma prawnopodatkowa
- II. Treść stosunku prawnopodatkowego
- III. Rodzaje stosunków prawnopodatkowych

§ 22. Zakres stosunku prawnopodatkowego

- I. Zakres podmiotowy
- II. Strony stosunku prawnopodatkowego
- III. Zakres przedmiotowy
- IV. Przedmiotowe zależności stosunku prawnopodatkowego

§ 23. Determinanty stosunku prawnopodatkowego

- I. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe
- II. Powstanie zobowiązania podatkowego
- III. Czynniki kształtujące stosunek prawnopodatkowy
- IV. Implikacje dla roszczenia podatkowego

§ 24. Przekształcenia stosunku prawnopodatkowego

- I. Podmiotowe uwarunkowania przekształcające stosunek prawnopodatkowy
- II. Przedmiotowe uwarunkowania przekształcające stosunek prawnopodatkowy

§ 25. Zabezpieczenie wykonania zobowiązania podatkowego

- I. Istota i formy zabezpieczenia zobowiązania podatkowego
- II. Zabezpieczenie przedegzekucyjne
- III. Zabezpieczenia dobrowolne
 - 1. Gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa
 - 2. Poręczenie banku
 - 3. Weksel z poręczeniem wekslowym banku
 - 4. Czek potwierdzony przez krajowy bank wystawcy czeku
 - 5. Zastaw rejestrowy na prawach z papierów wartościowych, emitowanych przez Skarb Państwa lub NBP – według ich wartości nominalnej
 - 6. Uznanie kwoty na rachunku depozytowym organu podatkowego
 - 7. Pisemne, nieodwołalne upoważnienie organu podatkowego, potwierdzone przez bank lub SKOK, do wyłącznego dysponowania środkami pieniężnymi, zgromadzonymi na rachunku lokaty terminowej

IV. Hipoteka przymusowa

V. Zastaw skarbowy

§ 26. Odpowiedzialność za zobowiązanie podatkowe

- I. Rodzaje odpowiedzialności w prawie podatkowym
- II. Odpowiedzialność podatnika
- III. Odpowiedzialność płatnika i inkasenta
- IV. Odpowiedzialność następców prawnych
- V. Odpowiedzialność osób trzecich
 - 1. Odpowiedzialność podatkowa małżonka
 - 2. Odpowiedzialność podatkowa członka rodziny podatnika
 - 3. Odpowiedzialność podatkowa nabywcy przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części

przedsiębiorstwa

4. Odpowiedzialność podatkowa firmującego
5. Odpowiedzialność podatkowa właściciela, samoistnego posiadacza lub użytkownika wieczystego rzeczy (lub prawa majątkowego)
6. Odpowiedzialność podatkowa dzierżawcy lub użytkownika nieruchomości
7. Odpowiedzialność podatkowa współnika spółki osobowej
8. Odpowiedzialność podatkowa członka zarządu spółek kapitałowych
9. Odpowiedzialność podatkowa osób prawnych
10. Odpowiedzialność podatkowa gwaranta lub poręczyciela

§ 27. Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego

I. Rodzaje wygaśnięcia zobowiązań podatkowych

II. Efektywne sposoby wygaśnięcia zobowiązania podatkowego

1. Zapłata
 2. Pobranie podatku przez płatnika lub inkasenta
 3. Potrącenie
 4. Zaliczenie nadpłaty lub zwrot podatku
 5. Przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych
 6. Przejęcie własności nieruchomości lub prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym
- III. Nieefektywne sposoby wygaśnięcia zobowiązania podatkowego

1. Zaniechanie poboru
2. Umorzenie zaległości
3. Przedawnienie
4. Zwolnienie z obowiązku zapłaty na podstawie art. 14m

Rozdział 6. Ekonomiczne i społeczne aspekty opodatkowania

§ 28. Istota podatku

I. Pojęcie podatku

II. Elementy konstrukcyjne podatku

§ 29. Zasady podatkowe

I. Ujęcie klasyczne

II. Zasada sprawiedliwości poziomej i pionowej

IFI. Zasada sprawiedliwości podatkowej na tle psychologicznych i ekonomicznych granic opodatkowania

§ 30. Funkcje i cele podatków

I. Funkcja alokacyjna

II. Funkcja redystrybucyjna

III. Funkcja stabilizacyjna

IV. Cele opodatkowania

§ 31. Wpływ podatków na zachowania podatników

I. Granice opodatkowania

1. Ekonomiczne granice opodatkowania

1.1. Zasada zdolności płatniczej (ability to pay)

1.2. Naruszenie źródła podatku

1.3. Granice zastosowania zasad podatkowych

1.4. Naruszenie celów gospodarczych

2. Psychologiczne granice opodatkowania

2.1. Próg podatkowej efektywności (wytrzymałości) podatnika

2.2. Charakter oceny przez podatnika granic opodatkowania

2.3. Opór wobec podatku

II. Unikanie opodatkowania

III. Teoria gier a wypełnianie zobowiązań podatkowych

1. Dylemat ograniczonych zasobów
2. Dylematy dóbr publicznych
3. Dylemat więźnia
4. Dylemat pasażera na gapę
- IV. Racjonalny ustawodawca podatkowy
 1. Kryteria racjonalnego prawa podatkowego
 2. Normy podatkowe w ujęciu teorii Coase'a
 3. Kształtowanie regulacji i mechanizmów podatkowych w świetle ekonomii dobrobytu
 4. Motywacyjne systemy podatkowe
 5. Model Calabresiego a podatki
- § 32. Etyczne aspekty opodatkowania
 - I. Normy moralne a normy podatkowe
 - II. Mentalność podatkowa
 - III. Moralne aspekty unikania opodatkowania
- § 33. Rodzaje podatków
 - I. Zagadnienia ogólne
 - II. Podatki dochodowe
 - III. Podatki obrotowe
 1. Podatek od towarów i usług
 2. Podatek akcyzowy
 3. Podatek od gier hazardowych i od czynności cywilnoprawnych
 - IV. Podatki majątkowe i lokalne
- Rozdział 7. Sprawność i etyka w sektorze finansów publicznych .**
- § 34. Wstęp
- § 35. Podstawowe pojęcia
 - I. Administracja publiczna
 - II. Ekonomia
 - III. Etyka w działalności gospodarczej i publicznej
 1. Etyka działalności gospodarczej (etyka biznesu)
 2. Etyka działalności publicznej
 - IV. Finanse publiczne
 - V. Odpowiedzialność
 - VI. Proces decyzyjny
 - VII. Zarządzanie
 - VIII. Zarządzanie publiczne
- § 36. Sprawne działanie w państwie, administracji i w finansach publicznych
 - I. Sprawne państwo
 - II. Dobre rządzenie
 - III. Dobro wspólne
 - IV. Kapitał społeczny
 - V. Doskonalenie administracji publicznej
 - VI. Zarządzanie w życiu publicznym
 1. Modele zarządzania publicznego
 2. Zarządzanie zasobami ludzkimi
 3. Zarządzanie jakością
 4. Zarządzanie finansami
 5. Polityka a życie publiczne
- § 37. Dobre funkcjonowanie administracji i finansów publicznych
 - I. Administracja publiczna jako przedmiot badań
 - II. Prawo do administracji

III. Etyka w życiu publicznym
IV. Odpowiedzialność w działalności publicznej
V. Ochrona i kontrola etycznego postępowania funkcjonariuszy publicznych
VI. Przykłady problemów w administracji i finansach publicznych
 § 38. Podejmowanie decyzji w administracji i finansach publicznych
 I. Proces podejmowania decyzji
 II. Modele decyzyjne
 III. Etyczne podejmowanie decyzji
 IV. Etyczne modele decyzyjne
 § 39. Zakończenie
Indeks rzeczowy